

sygn. akt VII U 938/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

9 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 9 listopada 2021 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania P. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z 29 lipca 2020 r., znak (...)

o wszczęcie postępowania o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 938/21

UZASADNIENIE

P. M. 4 września 2020 r. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z 29 lipca 2020 r., zaskarżając ją w całości. Odwołujący zarzucił decyzji, że zawiera błędną podstawę prawną umorzenia postępowania, ponieważ złożył wszelkie potrzebne dokumenty, a w pozostałym zakresie wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność choroby zawodowej (k.3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 14 września 2020 r. organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości. ZUS uzasadnił swoje stanowisko, wskazując, że P. M. złożył wniosek o rentę z tytułu choroby zawodowej 2 listopada 2017 r., zaś pismem z 2 czerwca 2020 r. organ rentowy zobowiązał go do przedłożenia dokumentów niezbędnych do jego rozpoznania, informując wnioskodawcę, że nienadesłanie dokumentów będzie skutkowało wydaniem decyzji o odmowie wszczęcia. 29 czerwca 2020 r. wydano decyzję o odmowie wszczęcia, jednak z uwagi na późniejsze nadejście części dokumentów, pismem z 3 lipca 2020 r. ponownie wezwano ubezpieczonego do złożenia potrzebnych dokumentów. Wobec ich niezłożenia, 29 lipca 2020 r. wydano skarżoną decyzję, w której uchylono decyzję z 29 czerwca 2020 r. W ocenie organu rentowego, decyzja ta była prawidłowa (k.5-6 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W apelacji od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 23 listopada 2017r. P. M. zawarł wniosek o przyznanie renty z ubezpieczenia społecznego z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. W punkcie 2 wyroku z 7 listopada 2019 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie o sygn. akt III A Ua 190/18 przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.do rozpoznania ww. wniosek P. M. (apelacja z 3.01.2018 r., wyrok SA z 7.11.2019 r. – tom IV a.r.).

Pismem z 2 czerwca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wezwał P. M. do uzupełnienia dokumentacji niezbędnej do rozpoznania wniosku poprzez złożenie: 1) zaświadczenia o stanie zdrowia (OL-9) wypełnionego przez lekarza, 2) informacji o miejscach leczenia (OL-9A), 3) decyzji Państwowej Inspekcji Sanitarnej o stwierdzeniu choroby zawodowej, 4) pisma od pracodawcy, że zakład pracy nie wniósł odwołania od decyzji Państwowej Inspekcji

Sanitarnej o stwierdzeniu choroby zawodowej, 5) pisma do pracodawcy o wypłatę jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej. Ubezpieczonego poinformowano, że w razie gdy nie uzupełnieni dokumentacji do 25 czerwca 2020 r., zostanie wydana decyzja o odmowie wszczęcia postępowania. Z uwagi na niezłożenie przez P. M. żądanych dokumentów, 29 czerwca 2020 r. ZUS wydał decyzję o odmowie wszczęcia postępowania (pismo k.123 – tom I a.r.).

Pismem z 3 lipca 2020 r. organ rentowy poinformował ubezpieczonego o wpływie zaświadczeń OL-9 i OL-9A, zobowiązując jednocześnie do złożenia 1) decyzji Państwowej Inspekcji Sanitarnej o stwierdzeniu choroby zawodowej, 2) pisma od pracodawcy, że zakład pracy nie wniósł odwołania od decyzji Państwowej Inspekcji Sanitarnej o stwierdzeniu choroby zawodowej, 3) pisma do pracodawcy o wypłatę jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej – w terminie 7 dni od otrzymania korespondencji. W związku z wpływem zaświadczeń, ZUS zawiadomił o tym, że decyzja z 29 czerwca 2020 r. zostanie uchylona po udzieleniu odpowiedzi (pismo z 3.07.2020r. k.127 – tom I a.r.).

Zaskarżoną decyzją z 29 lipca 2020 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił wszczęcia postępowania w sprawie przyznania renty z tytułu niezdolności w związku z chorobą zawodową. Decyzję uzasadniono tym, że pismem z 3 lipca 2020 r. ZUS wezwał wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku o wskazane dokumenty, niezbędne do rozpoznania wniosku. Ubezpieczony został w piśmie pouczone, że ich niezłożenie spowoduje wydanie decyzji o odmowie wszczęcia postępowania. Jednocześnie ZUS uchylił decyzję z 29 czerwca 2020 r. (decyzja z 29.07.2020r. k.132 – tom I a.r.).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującego. Zdaniem sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należy zważyć, że zgodnie z art. 15zsz² ustawy z dnia 2 marca 2020 r.

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 poz. 1842) jeżeli w sprawie rozpoznawanej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości, sąd może zamknąć rozprawę i wydać orzeczenie na posiedzeniu niejawnym po uprzednim odebraniu od stron lub uczestników postępowania stanowisk na piśmie. W niniejszym postępowaniu, wobec przeprowadzenia postępowania dowodowego, należało wydać wyrok na posiedzeniu niejawnym, czemu strony się nie sprzeciwiały.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Spór w przedmiotowej sprawie koncentrował się wokół prawidłowości odmowy przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wszczęcia postępowania w sprawie przyznania P. M. renty z powodu niezdolności do pracy wywołanej chorobą zawodową z uwagi na niezłożenie przez ubezpieczonego dokumentów w postaci decyzji Państwowej Inspekcji Sanitarnej o stwierdzeniu choroby zawodowej, pisma od pracodawcy, że zakład pracy nie wniósł odwołania od decyzji Państwowej Inspekcji Sanitarnej o stwierdzeniu choroby zawodowej i pisma do pracodawcy o wypłacie jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej.

Przewodnią zasadą postępowań decyzyjnych w sprawach przyznawania i wypłaty świadczeń jest obciążenie zainteresowanych obowiązkiem dołączania do wniosku przedkładanego organowi rentowemu dowodów uzasadniających powstanie prawa do świadczenia. Stąd, organy rentowe nie mogą wykazywać bierności w sytuacjach, gdy wnioskodawcy nie przedkładają wszystkich dokumentów potrzebnych do ustalenia uprawnień świadczeniowych; są obowiązane do wskazywania braków, źródeł i sposobów uzyskania poszczególnych dowodów. Wniosek niekompletny podlega uzupełnieniu w trakcie postępowania decyzyjnego. Jeżeli więc zainteresowany

nie przedłożył dowodów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia, wykonawca zabezpieczenia społecznego wyznacza dodatkowy termin do ich przedstawienia. Powyższemu obowiązkowi organ rentowy sprostał, żądając w piśmie z 3 lipca 2020 r. złożenia decyzji PIS o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Zasada ta została wyrażona w art. 116 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2021, poz. 291), gdzie wskazano, że do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Przepis ten na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. 2019 poz. 1205) znajduje zastosowanie w sprawie postępowania o rentę z tytułu niezdolności do pracy wywołanej chorobą zawodową.

Do zbadania zasadności odmowy przez ZUS wszczęcia postępowania, konieczne jest zatem zbadanie czy żądane dokumenty były organowi rentowemu niezbędne do wszczęcia postępowania w przedmiocie wniosku o przyznanie renty. Zgodnie bowiem z § 4 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011 r. (Dz. U. z 2011r. nr 237 poz. 1412) jeżeli we wniosku nie zamieszczono danych lub nie dołączono dokumentów, które są niezbędne do jego rozpatrzenia, organ rentowy wzywa zainteresowanego do uzupełnienia wniosku w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje wydanie decyzji o odmowie wszczęcia postępowania.

Zgodnie z treścią art. 235¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, dalej jako „k.p.”) za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Według art. 235² k.p., rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych. Na mocy delegacji ustawowej zawartej w art. 237 § 1 k.p., Rada Ministrów wydała rozporządzenie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1367), które określa m.in. wykaz chorób zawodowych oraz okres, w którym wystąpienie udokumentowanych objawów chorobowych upoważnia do rozpoznania choroby zawodowej pomimo wcześniejszego zakończenia pracy w narażeniu zawodowym. Zgodnie z tym rozporządzeniem podejrzenie choroby zawodowej zgłasza się właściwemu państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu (§ 3 ust. 1 pkt 1), który po otrzymaniu zgłoszenia kieruje pracownika lub byłego pracownika na badanie w celu wydania orzeczenia o rozpoznaniu choroby albo o braku podstaw do jej rozpoznania (§ 4). Do orzekania w zakresie chorób zawodowych uprawniony jest lekarz spełniający wskazane w § 5 rozporządzenia wymagania kwalifikacyjne, zatrudniony w jednostkach orzeczniczych wymienionych w ust. 2 i 3 tego przepisu.

Decyzja Państwowego Inspektora Sanitarnego jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 k.p.c. i art. 76 § 1 k.p.a. w zakresie dotyczącym stwierdzenia istnienia lub nieistnienia choroby zawodowej. Decyzja taka wiąże lekarza orzecznika ZUS zarówno przy orzekaniu o niezdolności do pracy, jak i o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu w związku z chorobą zawodową ale tylko w taki sposób, że w wypadku stwierdzenia niezdolności czy uszczerbku na zdrowiu, wskazuje jako przyczynę chorobę zawodową (por. wyrok Sądu Najwyższego z 11.12.2001r., II UKN 660/00, OSNP 2003, nr 20, poz. 495).

Powyższe wskazuje zatem, że przed przystąpieniem przez organ rentowy do rozpoznania wniosku o przyznanie renty związanej z chorobą zawodową, wnioskodawca musi legitymować się decyzją dowodzącą istnienie choroby zawodowej. Ubezpieczony P. M. nie złożył dokumentów świadczących o wystąpieniu u niego choroby zawodowej.

W sprawach dotyczących wszczęcia postępowania w sprawie rozpatrzenia uprawnień do świadczenia, sąd uznając za zasadne stanowisko organu rentowego, oddala odwołanie. Uznając natomiast, że stanowisko to nie jest trafne, rozstrzyga sprawę merytorycznie i przesądza kwestię istnienia uprawnień strony do świadczenia.

W tych okolicznościach sąd nie miał podstaw do uwzględnienia odwołania P. M. i zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego. Z tych też względów sąd orzekł o oddaleniu odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. zgodnie z sentencją wyroku.